ORATIO FRANCISCI SUARESIJ IURISCONS. AUENIONEN. DE CIRCUMCISIONE...

François ; giureconsulto> Suarès (; giureconsulto>)

Digitized by Google

n

ORATIO

FRANCISCI SVARESII

IVRISCONS. AVENIONEN.

DE CIRCVMCISIONE DOMINI

Habita ad S. D. N. GREGORIVM XIIII. PONT. MAX.
& Illuſtriſs. & Reuerendiſs. S. R. E.
Cardinales in Sacello Vaticano
Kalendis Ianuarij.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMÆ
APVD GEORGIVM FERRARIVM
M. D. XCI.

SVPERIORVM PERMISSV.

DE CIRCVMCISIONE DOMINI NOSTRI ORATIO

Franciſci Suareſii Iuriſconſul. Auenionen. Ad S. D. N. Gregorium P. M. Habita in Sacello Vaticano.

DE Circũciſione Domini noſtri Ieſu Chriſti verba de more facturus, Pater Beatiſſime, maximè vereor, ne ſacroſancti myſterij, & ad mortaliũ omniũ ſalutẽ celeberrimi dignitatẽ orationis tenuitate minuã. Pręſtringunt enim ingenij aciem tot quę mihi ſe ſe obijciunt lumina: quæ oratoris non mediocrem in dicendo requirunt induſtriã. Certè in tam ampla, & copioſa ſacrarum diuitiarum ſupellectile, ac planè infinitis diuinæ clementiæ theſauris, quos cæleſtis hodie pleno copia cornu defundit, difficillimũ eſt optimum quodque promere, & feliciter depromptum explicare decenter: illud demũ artificis eſt ſummi, & multis egregiè decurſis olympijs maioribus quibuſdam palmis nobilitati. Quapropter conſultius fortè mihi foret, pictoris non indocti exemplum imitari; vt quæ nullis verborum penicillis exprimi; nulla orationis vi enarrari rectè poſſunt; ea pudentis ſilentij quibuſdam inuolucris obnubam; & ſanctiſſimum diei huius ſacramentum tacendo venerer potius quàm loquendo. Sed erigit me Sanctitatis tuæ clementia quædam admirabilis, coniectique in me oculi futurę ſerenitatis indices animũ reficiũt, & recreãt: ad quorum auſpicaciſſima lumina, tamquam ad fauſtum Cynoſuræ ſidus reſpiciẽs, tamdiu ampliſſimum hoc mare remis leniter propellens nauigabit oratio; dum me aſpirantis benignitatis aura tuę breuiſſimo tẽporis curriculo in portum prouehet. Et ſanè dies ſunt acceptabiles, quibus melliflui facti ſunt cæli (Vtar enim ipſis ſcripturæ ſa-

cræ ,ſanctorumque patrum verbis, quæ & ſignificandi maiorem vim habent,& dulcius in Chriſtianas aures influũt). Etenim deiectis hodie de antiquo ſalutis fundo iniuſtis poſſeſſoribus,praui & exaſperãtis generis ſobole,quæ mentita eſt,nec direxit cor ſuum:tranſtulit de Aegypto vineam ſuam Deus: plantauit radices eius,& impleuit terram:ita ut non iam certis,& anguſtis gentis alicuius finibus Eccleſiæ ſanctæ nomen circumſcribatur, ſed iiſdem quibus cælum & terra regionibus terminetur. Enimuerò apparuit gratia Dei ſaluatoris noſtri omnibus hominibus, & hodie natalibus ſuis terrarum orbe reſtituto, amplius non eſt Iudæus,neque Græcus,non eſt liber neque ſeruus, non eſt maſculus neque femina: ſed omnes vnum in Chriſto ſumus: per quem antiquata capitis diminutione mundi,nouo quodam poſtliminii iure cognationi Abrahæ reſtituti cũ cæli ſtellis multitudine innumerabili certamus. in ipſo enim benedictæ ſunt omnes terræ tribus:& certè Eccleſiæ ipſius ſanctæ æternum erit hoc, quod tua Beatitudo feliciſſimè moderatur ſceptrum. Venit enim,venit plenitudo temporis.miſit Deus filium ſuũ ,factum ex muliere, factũ ſub lege;vt eos,qui ſub lege erãt,redimeret: vt filiorum adoptionẽ reciperemus.Quocirca optimè quidem & ad noſtram ſalutem in primis opportunè, vt ſemper Chriſtus Dominus;quia legis finis ad iuſtitiã omni credenti;& ſub lege natus eſt:quæ legis erant circumciſus hodie præſtare voluit, vt nos, quos Patri Deo per adoptionẽ genuit,erudiret,quemadmodum non corpore,vt iræ filii,ſed mente & corde circumcideremur vt ſui. Nimirum vt abnegãtes impietatem,& ſæcularia deſideria,ſobriè,& piè,& iuſtè viuamus. quod maximè ipſo Baptiſmi ſacramento profitemur: cuius,nihil aliud quàm expreſſa & adũbrata imago, ipſa olim erat circũciſio. Ex quo quidem quid inter antiquę legis ſeruitutem, & Euangelii gratiam interſit, ſatis apparet,credo.O diuinum,& incredibilem Chriſti parentis in nos amorem:quem ſi quis comprehendere conetur cogitando; nec cogitatio rei admirabilitatem tantam, nec ipſam cogitationem verba vlla conſequentur. O infinitum beneficiũ, quod nulla imminuet vetuſtas, nulla vmquam delebit,vel obſcurabit obliuio.Sanè multa ſunt,immò verò infinita æterni Dei amoris in nos monumenta,quæ omnium gentium,atque ætatũ litteris,& linguis perpetuò celebrabuntur.

Quid

Quid enim tandem, ne omnia perſequens infinitus ſim. Deum optimũ maximum mouit, vt hanc vniuerſitatis machinam crearet; creatam, hoc pulcherrimo quem cernimus, ordine diſponeret; diſpoſitã admirabili prouidentia regeret: ita vt in hoc muniti ſſimo, & ampliſſimo theatro conſtitutus homo, tamquã Imperator regnaret, cęlique diſtinctos ſideribus orbes contrariis quidem, ſed mirè inuicem conſpirantibus perpetuis concitatos curſibus, tum temporis, tum dierum, ac tempeſtatũ adminiſtros, ſibique famulantes cerneret. terram autem ipſam, & maria certis ad habitandi commoditatem coacta finibus poſſideret. adde quòd calida frigidis, humidis ſicca permiſta, librata grauia leuibus, eorumque omnium conuerſiones perpetuæ ad vitã animalium, & terrę fertilitatem opportunę omnino ſunt, maximeque hominum ſaluti neceſſariæ. quid aliud hæc loquuntur, quàm incredibilem Dei in nos amorem teſtantur, & prædicant. Sed hæc licèt tanta ſint, vt nulla digna laude adæquari; nullius ingenio attingi ſatis poſſint; tamẽ ſi cum hoc noſtro præclariſſimo hodie à Deo accepto beneficio cõferantur; exigua ſanè, & quæ, alioqui per ſe ſumma erant, leuia appareant neceſſe eſt. Tu enim clementiſſime Redemptor noſter, & Parens hodie mortales omnes cæli donaſti ciuitate. cuius donationis ſyngraphæ, non ciuilium cautionum ſpõſionibus compoſitæ, ſed ſanctiſſimo ſanguine tuo conſcriptæ, conſignatęque ſunt. Tu quaſi profuſo iam vniuerſo, atque exhauſto perenni illo cæleſtis beneficentiæ, & liberalitatis tuæ in nos fonte, non per aes, & librã, ſed inæſtimabili diuini ſanguinis tui pretio coempta hominum ſalute, quemadmodũ circumcideremur docuiſti, vt in terris poſiti vitam viuere cæleſtem poſſemus. At verò quænam eſſe debeat Chriſtianæ huius forma circumciſionis, ipſe docet Apoſtolus: cuius verbis eo libentius vtor plurimùm; quo magis ipſius auctoritate tamquam optimi vitæ magiſtri, & beatæ principis diſciplinæ ſacroſancti huius, auguſtiſſimique conſeſſus aures delectari puto. Ea autem eſt, vt probet ſe ipſum quiſque, & veteri expurgato fermento, nouam induturus veterem exuat, & circumcidat perſonam errorum ſarcinis iis alligatam, quæ Chriſtianum peregrinum onerant: & peruium alioqui, atque planum æternæ felicitatis iter deuiũ, atque aſperum reddũt. Eſt aliquis quem voluptatum illecebrę, tã-

quam Circęo aliquo hauſto poculo faſcinatum turpent. ducitur quis inanium titulorum fumis, eiſque captandis totus inſeruit. ſollicitant quemquã opes, & in illis coaceruandis vritur miſer. hæret denique quiſpiam rerum harum, quas infra lunam cernimus, laqueis irretitus. quæ omnia ipſis etiam gentium Philoſophis contemptui ſemper fuerunt, vtpote caduca & irritamenta malorum, quæ poſſeſſorem ſuum quidem perdere, meliorem autem reddere nullo modo poſſunt. circumcidat ſe abraſis & auulſis prauarum cupiditatum fibris. iam facile omnes Syrenas, omnes iſtas ſpecioſas quidem, ſed fallaces, & truces Syrtes, atque Charybdes, Chriſtianus, verèque glorioſus enauigabit Vlyſſes. Et tandem decurſo, atque ſuperato terreſtrium hoc errorũ hebdomade, quaſi confecto Minotauro, dęmone ſcilicet ſæuiſſimo hoſte noſtro profligato, ad beatas, & lætas optatæ patriæ ſedes appulſus, octauo ipſo demum die, qui ſpei noſtrę perfectionem habet, in cæleſti templo oblatus, immolatus, circumciſus, beatus beatum numquam perituræ felicitatis nomen feret. Sed iam receptui canere temporis anguſtiæ mihi videntur. reuocat enim me de ampliſſimo campo, qui nunc mihiſe patefaciebat, ipſe qui me non parum perturbat metus: ne iam Sanctitatis tuæ tam prolixam in me audiendo humanitatem plus æquo videar onerare. Non committam igitur, vt præſcriptos mihi dicendi fines longius præteruehatur oratio; ſi veterem nunc cum noua, ſanctaque Chriſti ſponſa Hieruſalem pergam cõferre viuis fidelium, & expolitis conſtructa lapidibus, cuius tu Domine Beatiſſime in ipſo Chriſto lapis ſummus angularis. Vos autẽ Patres Ampliſſimi columnæ ipſius cardinales, atque lumina eritis ſempiterna. Et certè peropportunè contigit, vt ita compellar. quid enim illa tamdem habuit, vnde ſic conferri, cõparariue debeat. An enim ipſius ornamenta maxima quæque proferam. Legis tabulas, arcam fœderis, ſacerdotium, ſacrificium, altare, prophetiam, ſceptrum. Aut verò ipſius templum illud quantumuis magnificentiſſimum commemorabo: cuius ſubſtructionum moles cæli regiones proxime pertingentes, laqueata tecta, exquiſitis vermiculata emblematis pauimenta, marmoris, omniſque generis pretioſorum lapidum incruſtationes, ſolidæ ex auro conflatæ columnæ, portæ margaritis coruſcantes, picturæ, ſigna, tabulæ, vaſa, donaria

gem-

gemmis inæſtimabilibus onuſta; cuius denique id genus propemodũ infinita naturæ, & artis certantium miracula temporibus illis,dum extiterunt,admirationi fuerunt: nũc autem vetuſtate, varijſque conſumpta caſibus omnẽ poſteritatis memoriam æternitate famæ complectentur. ſcilicet,ceſſerunt luci tenebræ, vmbra corpori, ſignum veritati. Atque hoc eſt, quod multis ante ſęculis prænunciatũ fuit? Magna erit gloria domus iſtius nouiſſimę pluſquam primæ. omnibus enim antiquitatis nubibus exorientis Chriſti lumine diſſipatis, & colluſtratis; omnis quæcumque illa tamdem erat, veterum imaginaria, & perſonata dignitas populo nouo,quẽ elegithodie Dominus,re ipſa data cõceſſaque fuit. Tu enim Pater Beatiſſime, vt de membris reliquis omnibus nihil,de capite ſolũ ipſo dicã; exitũ enim prope verſatur oratio. Tu,quem Dominus Eccleſiæ ſuæ præpoſuit diſpẽſatorem myſteriorum Chriſti, cuius perſonam in terris ſuſtines. Tu primatu Abel, gubernatu Noe, Patriarchatu Abraham,ordine Melchiſedech,dignitate Aaron,auctoritate Moyſes,iudicatu Samuel effectus es. Quo magis nunc à Deo immortali petendũ eſt, vt tuas in ipſius ſalute, & publica quadam Eccleſiæ ſanctæ circumciſione,hoc eſt,vt B.docet Hilarius,in confirmandis infirmis,diſruptis conſolidandis,deprauatis conuertendis defixas cogitationes omnes, atque conſilia benè, proſpereque fortunet. Quod vt futurum ſperemus,multa ſuadere,multa ſpõdere videntur ſanctorum exẽpla Patrum, qui zelum Domini zelantes,propitium temporibus ſuis Deum ipſum ſenſerunt. quorum præclara facinora ad ſempiternam omnium ætatum memoriam glorioſiſſimè proſeminata,ad benè,beateque ſperandum in his temporum iniurijs, quibus premimur, quem non erigent? quem non tandẽ excitabunt? nec verò illa perſequar enumerãdo,quæ multa antiquitus, plura patrum,atque etiam memoria noſtra non pauca contigerunt: ne ſi omnia recenſere velim, nimis; ſi aliqua, parum dixiſſe videar. Doles Orientem totum immaniſſimo religionis ſanctæ hoſti ſeruire,ipſaſque principis Petri ſolij, cui inſiſtis coaeuas Eccleſiæ ſedes teterrimis illis peſtibus dilaniari, reſtituet Deus. Doles Græciam antiquiſſimam Eccleſiæ Prouinciam importuniſſimi tyranni crudelitate oppreſſam iacere: ex qua tot Eccleſiæ lumina olim exorta prodierunt,reſtituet Deus. Doles vt vetera

tera vulnera omittam recordari, Germaniæ tam multas & ſtrenuas gentes à Petri ſignis, ad perduellium huius ſanctę Sedis caſtra defeciſſe, ipſamque Galliam cuius arma fortiſſima ſalutaria Eccleſia toties ſenſit. quæ huius beatæ Sedis tuæ columen, atque propugnaculum ſemper eſt habita. Doles eam nunc diuturnis & infelicibus inteſtini belli armis ſe ipſam miſerè trucidare, atque conficere. ipſa, quod maximè querendum eſt, perturbata etiam religione, reſtituet Deus: qui mortificat, & viuificat; humiliat, & ſubleuat. Sint enim quantumuis multæ vulpes, multi lupi rapaces, multi accipitres, ſingulares feri, crudeles apri ſilueſtres: multæ denique concubinæ. Receſſerit cælum ad inſtar libri inuoluti. quod de Eccleſia futurum aliquando prædixit Ioannes. Iurauit tamen Dominus, & non mentietur. Erit tota ſpecioſa, & pulchra dilecta ſponſa ſponſo dilecto ſuo. Nec verò amplius obliuiſcetur Hieruſalem huiuſce Deus: vel clemētiam ſuam abalienabit ab ea, quam ſibi elegit, cuius decorem concupiuit, quam acquiſiuit ſanguine ſuo. Quod vt iam nobis omnipotentis Dei perpetuo futuro beneficio tribuatur, pro tanta ſua erga nos hodie declarata pietate, illud votum eſt, quod nunc ore meo Eccleſia tota nuncupat. Tibi Beatiſſime Gregori nouo Pontifici, nouo hoc anno benè augurando. quodque maximè conuenire videtur; iiſdē ipſis diebus, quibus natus in terris Chriſtus, Eccleſiæ te ſuæ Chriſtum oleo lætitię, & ſanctitatis perfudit, præ conſortibus tuis: quo tamquam futuræ ſalutis ſigno ſublato, erecti atque excitati ad aurei ſæculi ſpem mortales omnes ſunt, diuino ipſo conclamante Propheta. Quia in diebus tuis orietur iuſtitia, & abundantia pacis: & dominaberis à mari vſque ad mare, & à flumine vſque ad fines orbis terrarum. Sed iam tam fauſtæ & glorioſæ ſpei feliciſſimus exitus ab ipſo Deo optimo maximo ſacroſanctæ Miſſæ ſacrificio eſt impetrandus. Dixi.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

FINIS.